

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН, ПОЛІТОЛОГІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ

Кафедра світового господарства і міжнародних економічних відносин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи

Майя НІКОЛАЄВА

“08” _____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗОВНІШНЯ РІВНОВАГА У ВІДКРИТІЙ ЕКОНОМІЦІ

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

Освітньо-професійна програма: Міжнародні економічні відносини

Робоча програма навчальної дисципліни «Зовнішня рівновага у відкритій економіці». - Одеса: ОНУ, 2022. 14с.

Розробники:

Родіонова Т.А., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин

Протокол № 1 від "26" серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

(Сергій ЯКУБОВСЬКИЙ)
(ім'я Прізвище)

Погоджено із гарантом ОПІ

(підпис)

(Тетяна РОДІОНОВА)
(ім'я Прізвище)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК)
Факультету міжнародних відносин, політології та соціології

Протокол № 1 від "30" авг 2022 р.

Голова НМК

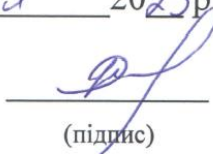

(Олег ХОРОШИЛОВ)
(ім'я Прізвище)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри світового господарства і МЄВ

Протокол № 1 від "28" серпня 2023р.

Завідувач кафедри

(Сергій ЯКУБОВСЬКИЙ)
(ім'я Прізвище)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ___ від. "___" _____ 20__ р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість кредитів – 3 годин - 90 змістовних модулів – 2 ІНДЗ - економетричне дослідження взаємозв'язку між дефіцитом бюджету і поточним рахунком однієї з країн	Галузь знань: 29 – Міжнародні відносини Спеціальність: 292 – Міжнародні економічні відносини Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
		1-й	
		Семестр	
		2-й	
		Лекції	
		16 год.	
		Практичні	
		14 год.	
		Лабораторні	
		-	
		Самостійна робота	
		60 год.	
		В тому числі ІНДЗ – 20 год.	
		<i>Форма підсумкового контролю:</i> іспит	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: забезпечення наявності у студентів знань про найбільш поширені моделі відкритої економіки та розвинути навички щодо економетричної ілюстрації засадничих теоретичних залежностей.

Завдання: В процесі вивчення дисципліни студенти знайомляться з класичними та новітніми моделями відкритої економіки, які щільно пов'язані з практикою економічної політики, що буде сприяти використанню цих знань у практичній діяльності. Академічна корисність цього курсу посилюється важливістю проблем платіжного балансу в економіці України та інших країнах Центральної та Східної Європи.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей:**

Інтегральна компетентність: здатність виявляти та розв'язувати складні задачі і проблеми, генерувати нові ідеї у сфері міжнародних економічних відносин та/або під час навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

а) загальних (ЗК):

ЗК 4. Здатність працювати в команді.

б) спеціальних (СК):

СК 2. Здатність розробляти та аналізувати моделі розвитку національних економік і визначати їхню роль у сучасній світогосподарській системі.

СК 3. Здатність визначати й оцінювати прояви економічного глобалізму, виклики та дисбаланси глобального розвитку та їх вплив на міжнародні економічні відносини

СК 7. Здатність аналізувати й оцінювати геоекономічні стратегії країн з позиції національних економічних інтересів.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 4. Приймати обґрунтовані рішення з проблем міжнародних економічних відносин за невизначених умов і вимог.

ПРН 7. Досліджувати й аналізувати моделі розвитку національних економік та обґрунтовувати заходи досягнення їх стратегічних цілей в умовах трансформації світогосподарських відносин.

ПРН 8. Розробляти та досліджувати адаптивні моделі вирівнювання дисбалансів та нівелювання загроз глобального розвитку, пропонувати варіанти вирішення проблем за результатами дослідження.

ПРН 12. Визначати геоекономічні стратегії країн та їхні регіональні економічні пріоритети з урахуванням національних економічних інтересів і безпекової компоненти міжнародних економічних відносин у контексті глобальних проблем людства й асиметричності розподілу світових ресурсів.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен:

знати: умови проведення монетарної політики у різних моделях розвитку національних економік; значення монетарних ефектів платіжного балансу для окремих країн в умовах функціонування глобального фінансового простору; вибір оптимальної політики обмінного курсу з позиції національних економічних

інтересів; шляхи подолання економічної відсталості в умовах глобальних дисбалансів.

вміти: приймати обґрунтовані рішення в умовах нестабільності на валютному ринку; визначати вплив дефіциту бюджету на процентну ставку, обмінний курс і торговельний баланс для країн з різними моделями економічного розвитку; розробляти моделі вирівнювання платіжних балансів для країн з різними моделями економічного розвитку в умовах асиметричності розподілу світових ресурсів; професійно здійснювати емпіричні дослідження закономірностей, що стосуються проблематики відкритої економіки, з урахуванням національних економічних інтересів і безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1

«Базові теоретичні концепції у відкритій економіці»

Тема 1. Поняття відкритої економіки і платіжний баланс

Поняття про відкриту економіку. Характеристики відкритості. Оцінка відкритості. Переваги відкритості економіки. Платіжний баланс. Тенденції у платіжному балансі України. Аналітичні властивості платіжного балансу. Компоненти платіжного балансу. Функціональні залежності відкритої економіки. Особливості аналізу окремих компонентів платіжного балансу.

Проблема вибору рівноваги платіжного балансу. «Широке» і вузьке трактування рівноваги платіжного балансу. Особливості платіжних балансів трансформаційних економік.

Тема 2. Баланс заощаджень-інвестицій

Структура і функціональні залежності балансу заощаджень-інвестицій. Теоретична модель. Вплив змін у балансі заощаджень-інвестицій. Теорії приватних заощаджень. Зовнішні запозичення у балансі заощаджень-інвестицій. Заощадження і зовнішній борг в Україні. Заощадження у трансформаційних економіках. Парадокс Фельдштейна-Хоріюки. Проблема подвійного дефіциту – бюджету і поточного рахунку. Проблема подвійного дефіциту – бюджету і поточного рахунку в Україні.

Тема 3. Номінальний і реальний обмінні курси

Реальний валютний курс за паритетом купівельної спроможності. Наслідки завищеного чи заниженого обмінного курсу. Причини довгострокового відхилення реального валютного курсу від паритету купівельної спроможності. Вплив валютного курсу на різні статті платіжних балансів країни та на її зовнішньоекономічну рівновагу.

Змістовний модуль 2

«Регулювання зовнішньої рівноваги у відкритій економіці»

Тема 4. Вирівнювання платіжного балансу: загальні питання

Макроекономічні шоки. Класифікація макроекономічних шоків. Реальні шоки. Монетарні шоки. Оцінка природи макроекономічного шоку. Класична і кейнсіанська традиції у вирівнюванні платіжного балансу. Автоматична адаптація.

Акомодація. Спроба автоматичної адаптації у Чилі (1973-1982 рр.). Аргентина: досвід автоматичної адаптації 1995-1997 і 2001-2002 рр. Аналіз чинників українського експорту-імпорту в умовах війни Росії проти України.

Тема 5. Проблема досягнення зовнішнього балансу у моделі Салтера-Свона

Теоретичні конструкції моделі Салтера-Свона. Проблема досягнення макроекономічної рівноваги в умовах моделі Салтера-Свона. Особливості використання моделі Салтера-Свона для різних моделей економічного розвитку країн. Практичне використання моделі Салтера-Свона для досягнення зовнішнього балансу в Україні та інших транзитивних економіках.

Тема 6. Ціновий і абсорбційний підходи до вирівнювання платіжного балансу

Ціновий підхід. Абсорбційний підхід. Мікроекономічні аспекти економічної політики. Вибір системи обмінного курсу. Шляхи використання цінового і абсорбційного підходів при розробці адаптивних моделі вирівнювання економічних дисбалансів. Практичне використання цінового і абсорбційного підходів для досягнення зовнішнього балансу в Україні та інших транзитивних економіках.

Тема 7. Вирівнювання зовнішнього балансу у моделі Манделла-Флемінга

Структура моделі. Фіскальна політика. Монетарна політика. Потоки капіталу. Світові ціни. Стерилізація монетарних ефектів платіжного балансу. Макроекономічна рівновага. Практичне використання моделі Манделла-Флемінга для досягнення зовнішнього балансу в Україні та інших транзитивних економіках і в розвинутих країнах в умовах асиметричності розподілу світових ресурсів.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма*				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Базові теоретичні концепції у відкритій економіці										
Тема 1. Поняття відкритої економіки і платіжний баланс	8	4	2		2					
Тема 2. Баланс заощаджень-інвестицій	8	2	2		4					
Тема 3. Номінальний і реальний обмінні курси	8	2	2		4					
Разом за	24	8	6		10					

змістовним модулем 1										
Змістовий модуль 2. Регулювання зовнішньої рівноваги у відкритій економіці										
Тема 4. Вирівнювання платіжного балансу: загальні питання	10	2	2		6					
Тема 5. Проблема досягнення зовнішнього балансу у моделі Салтера-Свона	12	2	2		8					
Тема 6. Ціновий і абсорбційний підходи до вирівнювання платіжного балансу	12	2	2		8					
Тема 7. Вирівнювання зовнішнього балансу у моделі Манделла-Флемінга	12	2	2		8					
Разом за змістовним модулем 2	46	8	8		30					
ІНДЗ	20				20					
Усього годин	90	20	10	-	60	-	-	-	-	-

* - за наявності

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Не передбачено планом

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№	НАЗВА ТЕМИ	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1. Базові теоретичні концепції у відкритій економіці			
1.	Тема 1. Поняття відкритої економіки і платіжний баланс	2	-
2.	Тема 2. Баланс заощаджень-інвестицій	2	-
3.	Тема 3. Номінальний і реальний обмінні курси	2	-

	Разом за змістовним модулем 1	6	-
Змістовий модуль 2. Регулювання зовнішньої рівноваги у відкритій економіці			
4.	Тема 4. Вирівнювання платіжного балансу: загальні питання	2	-
5.	Тема 5. Проблема досягнення зовнішнього балансу у моделі Салтера-Свона	2	-
6.	Тема 6. Ціновий і абсорбційний підходи до вирівнювання платіжного балансу	2	-
7.	Тема 7. Вирівнювання зовнішнього балансу у моделі Манделла-Флемінга	2	-
	Разом за змістовним модулем 2	8	-
Разом		14	-

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№	НАЗВА ТЕМИ / ВИДИ ЗАВДАНЬ	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1. Базові теоретичні концепції у відкритій економіці			
1.	Тема 1. Поняття відкритої економіки і платіжний баланс: підготовка до розв'язання тестів для самоперевірки.	2	-
2.	Тема 2. Баланс заощаджень-інвестицій: підготовка до розв'язання тестів для самоперевірки.	4	-
3.	Тема 3. Номінальний і реальний обмінні курси: підготовка до розв'язання тестів для самоперевірки.	4	-
4.	Разом за змістовним модулем 1	10	-
Змістовий модуль 2. Регулювання зовнішньої рівноваги у відкритій економіці			
5.	Тема 4. Вирівнювання платіжного балансу: загальні питання: підготовка до розв'язання тестів для самоперевірки.	6	-
6.	Тема 5. Проблема досягнення зовнішнього балансу у моделі Салтера-Свона: підготовка до розв'язання тестів для самоперевірки. Написання реферату та підготовка презентації до захисту. Тема реферату: «Практичне використання моделі Салтера-Свона для досягнення зовнішнього балансу однієї з країн», презентація результатів та їх захист.	8	-
7.	Тема 6. Ціновий і абсорбційний підходи до	8	-

	вирівнювання платіжного балансу. Написання реферату та підготовка презентації до захисту. Тема реферату: «Практичне використання цінового і абсорбційного підходів для досягнення зовнішнього балансу однієї з країн», презентація результатів та їх захист.		
8.	Тема 7. Вирівнювання зовнішнього балансу у моделі Манделла-Флемінга. Написання реферату та підготовка презентації до захисту. Тема реферату: «Практичне використання моделі Манделла-Флемінга для досягнення зовнішнього балансу однієї з країн», презентація результатів та їх захист.	8	-
	Разом за змістовним модулем 2	30	-
9.	ІНДЗ	20	-
	Разом	60	-

Під час виконання ІНДЗ студенти розбиваються на групи та мають здійснити економетричне дослідження взаємозв'язку між дефіцитом бюджету і поточним рахунком країни. Під час роботи у групах студенти мають виконати наступне завдання: зібрати дані для обраної країни; представити їх у вигляді та вимірі, належному для регресійного оцінювання; записати в загальному виді оцінену регресійну модель та інтерпретувати її результати; розробити модель вирівнювання платіжного балансу для країни, що досліджується, з врахуванням моделі її економічного розвитку.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: лекція, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій, підготовка та захист рефератів;
- наочні методи: мультимедійна презентація, демонстрування (у вигляді роздаткового / ілюстративного матеріалу);
- практичні методи: розв'язання задач (в т.ч. розрахункових задач), підготовка і виступи з доповідями, обговорення доповідей, виконання ІНДЗ.

10. ФОРМИ КОНТРОЛЮ І МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Здійснюється поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться під час лекцій та практичних занять.

Методи поточного контролю: усне опитування, оцінювання реферативних доповідей, індивідуального завдання, тестові завдання.

Підсумковий контроль – іспит.

Підсумковий контроль

Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	ІНДЗ	Іспит	Сума балів
30	30	20	20	100

Поточний та періодичний контроль

Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				ІНДЗ	Сума балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
5	5	5	5	5	5	5		
Тестове завдання за змістовим модулем 1 – 15			Тестове завдання за змістовим модулем 2 – 10				20	80

T1, T2, ... T7 – теми змістових модулів

11. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Переваги відкритості економіки.
2. Аналітичні властивості платіжного балансу. Компоненти платіжного балансу.
3. Функціональні залежності відкритої економіки.
4. Особливості аналізу окремих компонентів платіжного балансу.
5. Проблема вибору рівноваги платіжного балансу. «Широке» і вузьке трактування рівноваги платіжного балансу.
6. Особливості платіжних балансів трансформаційних економік.
7. Структура і функціональні залежності балансу заощаджень-інвестицій.
8. Вплив змін у балансі заощаджень-інвестицій. Теорії приватних заощаджень.
9. Зовнішні запозичення у балансі заощаджень-інвестицій.
10. Заощадження і зовнішній борг в Україні.
11. Заощадження у трансформаційних економіках.
12. Наслідки завищеного чи заниженого обмінного курсу.
13. Причини довгострокового відхилення реального валютного курсу від паритету купівельної спроможності.
14. Макроекономічні шоки. Класифікація макроекономічних шоків.
15. Реальні шоки. Монетарні шоки. Оцінка природи макроекономічного шоку.
16. Класична і кейнсіанська традиції у вирівнюванні платіжного балансу.
17. Автоматична адаптація. Акомодація.
18. Спроба автоматичної адаптації у Чилі (1973-1982 рр.).
19. Аргентина: досвід автоматичної адаптації 1995-1997 і 2001-2002 рр. Аналіз чинників українського експорту-імпорту.
20. Особливості використання моделі Салтера-Свона для різних моделей економічного розвитку країн.
21. Практичне використання моделі Салтера-Свона для досягнення зовнішнього балансу в Україні та інших транзитивних економіках.
22. Шляхи використання цінового і абсорбційного підходів при розробці адаптивних моделі вирівнювання економічних дисбалансів.
23. Практичне використання цінового і абсорбційного підходів для досягнення зовнішнього балансу в Україні та інших транзитивних економіках.

24. Практичне використання моделі Манделла-Флемінга для досягнення зовнішнього балансу в Україні та інших транзитивних економіках і в розвинутих країнах в умовах асиметричності розподілу світових ресурсів.
25. Визначати вплив дефіциту бюджету на процентну ставку, обмінний курс і торговельний баланс для країн з різними моделями економічного розвитку;

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
85 – 89	B	Добре
75 – 84	C	
70 – 74	D	Задовільно
60 – 69	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінка за національною шкалою	100 бальна шкала	Критерії оцінювання навчальних досягнень
відмінно	90 - 100	Студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, розгорнуто, обґрунтовано та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей. Студент демонструє чітке знання відповідних категорій, їх змісту, розуміння їх взаємозв'язку, правильно формулює тлумачення відповідних понять, демонструє знання змісту передбачених програмою нормативно-правових актів, робить самостійні висновки. Студент вміє виявляти причинно-наслідкові зв'язки, самостійно знаходити додаткову інформацію та використовувати її для реалізації поставлених завдань, вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення знань. Студент може аргументовано обрати раціональний спосіб

		виконання завдань, виконує завдання не передбачені навчальною програмою, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, проявляє творчий підхід до виконання завдань при самостійній роботі.
добре	85 - 89	Студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає неточності, які не є суттєвими для характеристики предмету питання та не впливають істотно на загальну характеристику того чи іншого явища (поняття). Студент має стійкі навички виконання завдань.
	75 - 84	Студент виявляє загалом високий рівень знань щодо всієї програми навчальної дисципліни, на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, але не вміє самостійно аналізувати деякі питання, не повністю переконливо аргументувати свої відповіді, допускає незначні неточності. Студент за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою навчальної дисципліни.
задовільно	70 - 74	Студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків. Студент знає основні поняття навчального матеріалу, але має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого та під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків та формулювання висновків. Студент має елементарні навички виконання завдань.
	60 - 69	Студент не повною мірою розуміє предмет навчальної дисципліни, наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, назв та змісту нормативно-правових актів. Студент надає нечіткі характеристики відповідних явищ, викладає свої думки з істотним порушенням логіки подання матеріалу. Студент може використовувати знання лише в стандартних ситуаціях, має нестійкі навички виконання завдань, робить дуже багато теоретичних помилок.
незадовільно з можливістю повторного складання	35 - 59	Студент не правильно розкриває сутність базових питань навчальної дисципліни, допускає грубі змістовні помилки, володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно, безсистемне виокремлює випадкові ознаки вивченого, не вміє сформулювати свою думку та

		викласти її в логічній послідовності, робити узагальнення та висновки. Студент здатний виконати лише частину завдань виключно за допомогою викладача. У студента відсутні сформовані вміння та навички.
незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0 - 34	Студент не знає основних положень навчальної дисципліни, не володіє навчальним матеріалом, виконує лише елементи завдань, погребує постійної допомоги викладача.

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча програма навчальної дисципліни;
2. Силабус;
3. Навчальна та спеціальна література;
4. Інформаційні ресурси (електронні).
5. Презентації тем курсу та аналітичні матеріали, які розміщені у Google classroom.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник; канд. екон. наук, Т. А. Родіонова; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. - Одеса : ОНУ, 2018. - 172 с.
2. International Monetary Fund. Monthly Survey of International Financial Statistics. Washington. – 2022 - № 6.
3. Кібік О. М. Міжнародна економіка : навчально-методичний посібник / О. М. Кібік, К. С. Нестерова, Ю. В. Хаймінова. - Одеса : НУ "ОЮА", 2020. - 85 с.
4. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник / Колектив авторів; за редакцією С.О. Якубовського, Ю.О. Ніколаєва. – Одеса: «Одеський національний університет імені І.І. Мечникова», 2015. – 305 с.
5. Ковальчук В.М. Світова економіка: її історія та дослідники. 2-ге видання.(Зб. ф.) К.: ЦУЛ, 2019. 632 с.
6. Економіка зарубіжних країн: підручник / С. В. Войтко, О. А. Гавриш, О. М. Згуровський, С. В. Нараєвський. К. : КІІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2017. 400 с.
7. Національний банк України. Методичний коментар до міжнародної інвестиційної позиції країни, /www.bank.gov.ua/Balance/ІІР/ІІР_method.pdf/.
8. J.H. Boyd, G. De Nicolo, T. Rodionova, 2019, Banking Crises and Crisis Dating: Disentangling Shocks and Policy Responses // Journal of Financial Stability – Volume 41.- P.45-54. Available at: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1572308919301603?via%3Dihub>
9. S. Yakubovskiy, T. Rodionova, T. Derkach Impact of Foreign Investment Income on External Positions of Emerging Market Economies - Transition Studies Review, Vol 26, No 1 (2019).- P. 71-81. <http://transitionacademiapress.org/jtsr/article/view/241>

10. Міжнародні економічні відносини : підручник / за заг. ред. Ю.Козак. Київ : ЦНЛ, 2019. 400 с.

Додаткова література:

1. International Monetary Fund. 2022. World Economic Outlook: Countering the Cost-of-Living Crisis. Washington, DC. Режим доступу: <https://www.imf.org/-/media/Files/Publications/WEO/2022/October/English/text.ashx>
2. Міжнародні економічні відносини : підручник / за заг. ред. Амеліна. Київ : ЦНЛ, 2019. 256 с
3. International Monetary Fund. 2022. Global Financial Stability Report—Navigating the High-Inflation Environment. Washington, DC, Режим доступу: <https://www.imf.org/-/media/Files/Publications/GFSR/2022/October/English/text.ashx>
4. Імперативи розвитку міжнародних економічних відносин в умовах глобальних викликів : колективна монографія / кол. авт. ; за ред. О. А. Довгаль. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. – 528 с.
5. Багатонаціональні підприємства та глобальна економіка. Монографія / За ред. О. І. Рогача. – К.: «Видавництво «Центр учбової літератури», 2020. – 368 с.
6. Актуальні проблеми економіки і менеджменту: теорії, інновації та сучасна практика. Монографія, книга сьома / Е. А. Кузнецов, І. М. Ненно, О. В. Побережець та ін.: за ред. д.е.н., проф. Кузнецова Е. А. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020.
7. Горняк О.В. Сучасні економічні теорії та актуальні проблеми економічної політики. Навчально-методичний посібник. Одеса. 2019. 39 с.
8. Рогач О.І., Намонюк В.Є., Підчоса О.В Глобальна економіка. Київ, 2020. 171 с.
9. Рогач О.І., Намонюк В.Є. Світова економіка. Київ. ІМВ. 2019. 198 с.
10. Rodionova T., Kyfak A., Manchenko K. Comparative Analysis of Financial-Economic Indicators and External Sector Dynamics of Poland and the Czech Republic // Науковий вісник Ужгородського національного університету.- Вип 23 (1). - 2019.- С.152-156.

15. ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Asian Development Bank. Country Data. 2022. <http://www.adb.org/>.
2. International Monetary Fund. International Financial Statistics. Yearbook. Washington, 2022.
3. Ukraine. Balance of Payments Statistics. National Bank of Ukraine. 2022. <http://www.bank.gov.ua/>.
4. <http://www.ukrstat.gov.ua/> - Офіційний сайт Державної служби статистики України. Розділ «Статистична інформація»
5. <https://ec.europa.eu/eurostat/> - Офіційний сайт ЄС. Розділ «Статистична інформація»
6. Національна бібліотека України імені Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>